

ახალი

განთიადი

„მეფნიერია ის, ვისაჲ
სამშობლოსათვის უძგერს გული.“

15 - 27 ნოემბერი

2013 წელი

№21 № 8055

ელფოსტა :

axaligantiadi@gmail.com.

„სოფლის მხარდაჭერის
პროგრამა.. ზემო ხანდაკში გვქმნის.“

დავნილთა რეგისტრაცია გვქმნის.

„სადაც ვმობიროვან,
გავზრდილობან.“ გვქმნის.

ჩვენ ვსწავლობთ
სოფლის ისტორიას
გვქმნის.

“შემოდგომის ზეიმი” –
ნახევრად ცარიელ
დარბაზში გვქმნის.

მოსწავლეთა სპარტაკიადი
2013-2014 წელი გვქმნის.

სიყვარულია ჩვენი ყველა
ფაქტი ჩვენი ყველა
შედეგი გვქმნის.

ქართულია და
ყურადღებობა
მეგობრობის
დღესასწაული გვქმნის.

* “ნეცარი
იყვანენ
სმადანი
ბუღიათა” გვქმნის.

80 წელი თქვენს გვარდით

გამოიწერეთ „ახალი განთიადი“!

კასპი-სამთავისის ეპარქიის ეპისკოპოსის კურთხევა

3 ნოემბერს, ქალაქ მცხეთაში სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძარში, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, მცხეთა-თბილისის ეპისკოპოსმა, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ კასპი-სამთავისის ეპარქიის ეპისკოპოსად ქვათახევის წინამძღვარი მღვდელი დამიანე (ხუფენია) აკურთხა. იღუმენი დამიანე ხუფენია ბოლო წლებში გორის სამეუფეო რეზიდენციაში მსახურობდა.

11 ოქტომბრის სინოდის სხდომის გადაწყვეტილებით, ეპარქიებში რეორგანიზაცია განხორციელდა, რის შედეგადაც 4 ეპარქია გაიყო. სამთავისისა და გორის ეპარქიის გაყოფის შედეგად სამთავისისა და კასპის, გორისა და ატენის ეპარქიები ჩამოყალიბდა.

სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძარში კურთხევის შემდეგ, უფლისწულ

გიორგი ღვთისა და ანას ძე ბაგრატიონ-ბაგრატიონის ნათლობა გაიმართა. ღვთის ბაგრატიონ-მუხრანელმა და ანა ბაგრატიონ-გრუზინსკაიამ 2009 წლის 8 თებერვალს, თბილისში, სამეხის საკათედრო ტაძარში დაიწერეს ჯვარი. 2011 წლის 27 სექტემბერს, ჯვართამაღლების დღესასწაულზე, ღვთის ბაგრატიონ-მუხრანბატონიშვილისა და ანა ბაგრატიონ-გრუზინსკის ოჯახში

დაიბადა ვაჟი, რომელსაც გიორგი უწოდეს. ორივე მშობელმა ბავშვს თავისი გვარი - ბაგრატიონი უბოძა, აქედან გამომდინარე, პატარა გიორგი გვარად ბაგრატიონ-ბაგრატიონია.

საქართველოს პატრიარქმა ბაგრატიონების შთამომავლის ნათლობას ისტორიული აქტი უწოდა. “ღღეს სვეტიცხოველში შესრულდა ორი ისტორიული აქტი, ეკურთხა მღვდელმთავარი, ყოველი მღვდელმთავრის კურთხევა ეს არის ისტორიული მოვლენა, და ღღესვე უფლისწული გიორგი მოინათლა ამ წმინდა ტაძარში, სადაც განსვენებული არიან მისი წინაპრები,” განაცხადა ილია მეორემ.

სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძარში კასპი-სამთავისის ეპარქიის ეპისკოპოსის კურთხევას ესწრებოდნენ კასპის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოვალეობის შემსრულებელი გოჩა გოჩიტაშვილი და კასპელი მრევლი. დღი კორკომაშვილი.

კასპი-სამთავისის ეპარქიის ეპისკოპოსის წარდგენა

4 ნოემბერს, კასპის წმინდა მეფე ვახტანგ გორგასალის სახელობის საკათედრო ტაძარში, გორისა და ატენის მიტროპოლიტმა ანდრეამ (გვაზავა) მრევლს კასპი - სამთავისის ეპარქიის ეპისკოპოსი დამიანე (ხუფენია) წარუდგინა.

- ამ დღეებულ ტაძარში დღევანდელი დღე ღღესასწაულია, მეუფე ანდრეამ მრევლს წარუდგინა კასპი-სამთავისის ეპისკოპოსი დამიანე. ორივე მეუფე აფხაზეთიდანაა და ყოველთვის ქვეყნის სამსახურში იდგნენ, ასე აგრძელებენ დღემდე – აღნიშნა ბოდბელმა ეპისკოპოსმა იაკობმა და სრულიად საქართველოს კათოლი-

კოს-პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის ეპისკოპოსის, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის ლოცვა-კურთხევა და მოლოცვა გადასცა.

ეპისკოპოსმა დამიანემ (ხუფენია) უწმინდესსა და უნეტარესს ილია მეორეს, სინოდს და მეუფე ანდრეას მადლობა გადაუხადა ნდობისათვის.

დღი კორკომაშვილი, კასპის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მთავარი სპეციალისტი საზოგადოებასთან ურთიერთობის საკითხებში.

ქალაქ კასპის ტერიტორიული ორგანოს შენობაში, კასპში მცხოვრები ყველა სტატუსის მქონე დევნილთა რეგისტრაცია მიმდინარეობდა. რეგისტრაცია 2 ნოემბერს დაიწყო და 7 ნოემბერს დასრულდა.

რეგისტრაციას ახორციელებს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს მუშა ჯგუფი. რეგისტრაცია უკვე გაიარა 667 ადამიანი. დევნილთა რეგისტრაციის მიზანს წარმოადგენს დევნილი მოსახლეობის და მათი ოჯახების შესახებ განახლებული ინფორმაციისა და პროფილის ხელმისაწვდომობა. მონაცემები გამოყენებული იქნება ოჯახებისა და ინდივიდუალურ პირთა განსაზღვრისათვის, რათა მოხდეს მათი სპეციფიკური საჭიროებების განხილვა და მათთვის შესაძლო გრძელვადიანი გადაწყვეტილებების იდენტიფიცირება. საქართველოს ტერიტორიაზე რეგისტრაცია 1 აგვისტოს დაიწყო და 27 დეკემბერს დასრულდება, რაც

დევნილთა რეგისტრაცია

სამინისტროს უზრუნველყოფს მონაცემთა ბაზის მაქსიმალურ სრულყოფას. დევნილთა რეგისტრაციას არ ეგუილებს “საქართველოს ოკუპირე-

ბული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევნილთა შესახებ” საქართველოს კანონი და “იძულებით გადაადგილებულ პირად-დევნილად ცნობის, დევნილთა სტატუსის მინიჭების და დევნილთა რეგისტრაციის წესის, იძულებით გადაადგილებული პირის-დევნილის მოწმობის ფორმის, მოწმობის შესახებ დებულებისა და ანგეცის ფორმის დამტკიცების თაობაზე”.

დევნილის მოწმობა გაიცემა 1 ნოემბრიდან ლიბერთი ბანკის შესაბამის რაიონულ ფილიალში, სადაც დევნილია დარეგისტრირებული.

რეგისტრაციის დასრულების შემდეგ, დამატებითი კომისია, თბილისსა და ზუგდიდში მუშაობას გააგრძელებს წლის ბოლომდე იმ დევნილებისათვის, ვინც ვერ მოასწრო გრაფიკით მოცემულ ვადებში რეგისტრაციის გავლა.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ცხელი (032) 2431100.

„სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა, ზემო ხანდაკში

“სოფლის მხარდაჭერი-ს პროგრამის” ფარგლებში, სოფელ ზემო ხანდაკის ტერიტორიულმა ორგანომ 2013 წელს 46 805 ლარი მიიღო. მოსახლეობამ სოფლის კრებაზე 5 პროექტის განხორციელება დაგეგმა, მათ შორის 3 ზემო ხანდაკში, თითო პროექტი კი ჭყობიანსა და კალოუბანში.

უკვე დასრულებულია მგზავრთა მოსაცდელის აშენება (საქმიანი ეზო ”თაზო”), რომელმაც მგზავრთა კომფორტულ მომსახურებას შეუწყო ხელი. საბავშვო ბაღისათვის შეძენილია 5 დასახელების ატრაქციონი, გასართობი

საშუალებების მონტაჟმა პატარა აღსაზრდელები ძალიან გაახარა და დღის განმავლობაში მზიარულად ერთობიან საბავშვო ბაღის ეზოში (შ.პ.ს. ”ნამი”).

სოფელმა წლების წინ ააშენა წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესია და მისი ეზო დღემდე შემოსაღობი იყო. უკვე მიმდინარეობს ეკლესიის ეზოს რიყის ქვით შემოღობვის სამუშაოები (ი.მ. ”ნოდარ ჩხარტიშვილი”).

სოფელ კალოუბანში მარტივი ტიპის საფეხბურთო მოედანი მოეწყო. არსებული მოედნის ტერიტორია შემოიღობა მავთულბადით და შეილება

ლითონის კონსტრუქციები (შ.პ.ს. ”შენებელი 2013”). სოფლის ბავშვებს დასასრული მე-7 გვ.

საქართველომ მეოთხე პრეზიდენტი აირჩია

სერგო ჯავახიძე – 30 ხმა, 0,17 პროცენტი, აკაკი ასათიანი – 15 ხმა, 0,08 პროცენტი, ნინო ჭანიშვილი – 22 ხმა, 0,12 პროცენტი, თეიმურაზ ბობოხიძე – 8 ხმა, 0,04 პროცენტი, ლევან ჩაჩუა – 27 ხმა, 0,15 პროცენტი, ნესტან კირთაძე – 4 ხმა, 0,02 პროცენტი, გიორგი ჩიხლაძე – 6 ხმა, 0,03 პროცენტი, ზურაბ ხარატიშვილი – 20 ხმა, 0,11 პროცენტი, მიხეილ სალუაშვილი – 8 ხმა, 0, 04 პროცენტი, ქართლოს ღარიბაშვილი – 5 ხმა, 0,03 პროცენტი, მამუკა ჭოხონელიძე – 3 ხმა, 0,02 პროცენტი, ავთანდილ მარგიანი – 7 ხმა, 0,04 პროცენტი, ნუგზარ ავალიანი – 1 ხმა, 0,01 პროცენტი, მამუკა მელიქიშვილი – 21 ხმა, 0,13 პროცენტი, თეიმურაზ მჭავია – 13 ხმა, 0,07 პროცენტი.

საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობდა 23 კანდიდატი. კასპის №30 საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის ნანა ნონიაშვილის განმარტებით ჩვენს რაიონში არჩევნებში მონაწილეობა მიიღო 18 ათას 410 ამომრჩეველმა, ამდენად, ამომრჩეველთა აქტივობამ შეადგინა 45,43 პროცენტი.

17 ნოემბერს, კვირას, თბილისში გაიმართება პრეზიდენტის ინაუგურაცია.

რუსუდან ხეჩუაშვილი.

ლამისყანა ქართულ პოეზიაში

ლამისყანის ჯამბაკურ-ორბელიანთა სასახლე-მუზეუმში ხორციელდება პროექტი “ჩვენ ვსწავლობთ სოფლის ისტორიას”. ამ პროექტის ფარგლებში ლამისყანის საჯარო სკოლის მოსწავლეთა მონაწილეობით მომზადდა ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია “ლამისყანა ქართულ პოეზიაში”.

მოგვხსენებთ, ლამისყანა ქსნის ხეობაში მდებარეობს. ამ ხეობამ 2400 წლის წინ გადაწყვეტილი როლი შეასრულა აღმოსავლეთ საქართველოს სახელმწიფოებრივ გაერთიანებაში. ქსანზე მომხდარი ყოველი ბრძოლა ქართლის ხელში ჩასაგდებად წარმოებული ბრძოლა იყო.

“... მხოლოდ წარსულის ცოდნით დაუცავს ყოველს ერს თავისი ვინაობა” – ბრძანებს ილია ჭავჭავაძე.

წარსულის ცოდნა მითუმეტეს მოგვეთხოვება დღეს, ქსნის სათავეები-საკენ მიმავალი გზა გადაკეტილი რომ გვაქვს; მაშინ როცა, ლამისყანაში მცხოვრები გვარების დიდი ნაწილი ახალგორის მთიდანაა ჩამოსახლებული. იქ, ახალგორის ულამაზეს მთებში ჩვენი სიწმინდეები, ჩვენი სალოცავები; ჩვენი დიდი პაპების ძვლებიც იქ განისვენებს.

მდიდარი ქართული პოეზია ფასდაუდებელ როლს ასრულებს წარსულის გაცოცხლების საქმეში. ყოველი ამბავი, რაც კი თავს გადახდა ჩვენს სამშობლოს, ხალხური მთქმელებისა და პოეტების შთაგონების წყარო გახდა. ქსანმა და ლამისყანამ ერთად დაიმკვიდრეს ადგილი ქართულ პოეზიაში. მათ ისტორიას ჩვენც პოეტების ენით მოგვითხრობთ, – მიმართა დამსწრე საზოგადოებას ღონისძიების წამყვანმა XII კლასის მოსწავლემ ოლიკო რაზმაძემ. იგი მესამეკლასელმა მალხაზ მასიკაშვილმა შეცვალა:

“თუ სამოთხე არ გინახავს,
ნახე ჩემი ლამისყანა,
თუ სოფელი გინდა გქონდეს,
უნდა იყოს ამისთანა”.

ტარიელ ზოზრაშვილის ამ ლექსით მან თავიდანვე მიიქცია ყურადღება.

ქსნის ხეობელი პოეტის ვიტალი ქენქაძის ლექსი “ქსანი” წაიკითხეს მეხუთე კლასის მოსწავლეებმა ქეთე-

ვან გიგაურმა, მარიამ ბენაშვილმა და მარიამ ონიაშვილმა.

ლექსებს სიმღერები ჩაენაცვლა. მძევის გურამ და გიგა ბენაშვილების ნამღერები “აქეთ მთები,” “არხოტო,” მათთან ერთად, ავთანდილ ბენაშვილისა და ანი ფავლენიშვილის მიერ ფანდურსა და სალამურზე შესრულებული “მწყემსური” დიდხანს ემასხოვრება მსმენელს.

მალხაზ მასიკაშვილმა, დავით ბენაშვილმა (IV კლ.), დემეტრე რაზმაძემ (V კლ.), გიგა ბენაშვილმა (VIII კლ.), დავით თვაურმა (IX კლ.), ბექა მასიკაშ-

ვილმა (IX კლ.) და გურამ ბენაშვილმა (X კლ.) საუკუნეები გააცოცხლეს ვ. ქენქაძის ლექსით “ქსანი მეძახის”. ჟრუანტელის მომგვრელი იყო ამ მოსწავლეების მიერ ქარჩოხის მქუხარე ომის, ლამისყანიდან დავით გურამიშვილის გატაცების, ლარგვისში მცხეთის განძის გაზიზვნის, სამების ტაძრის ოქროს კარის გატაცების, ქეთევან წამებულის თუ ბანდაისძეთა ამბების თხრობა.

ანა კალანდაძის ლექსი “თქვი, არჯაკელო ხვიარა” წაიკითხეს მალხაზ მასიკაშვილმა და დემეტრე რაზმაძემ.

სამშობლოსათვის თავდადებული სამი მოწამის – ქსნის ხეობის მფარვე-

ჩვენ ვსწავლობთ სოფლის ისტორიას

ლი წმინდანების შალვა და ელიზბარ ერისთავებისა და ბიძინა ჩოლოყაშვილის ნათელ სსოვნას უძღვნა ანა კალანდაძემ ლექსი “ქსნის ძველ ციხეზე გუგუნებს ქარი.” შთაბეჭდილი იყო ნინო ბენაშვილის (VI კლ.), თინათინ ბერიანის (X კლ.), ნატა ხოკრიშვილის (X კლ.) და ანი ფავლენიშვილის (XII კლ.) მიერ წაკითხული ეს ლექსი.

ლამისყანის ისტორიასთან მჭიდროდ დაკავშირებული პოეტის დავით გურამიშვილის თავგადასავალი XX საუკუნეში არაერთი ქართველი შემოქმედის შთაგონების წყარო გახდა. სიმონ ჩიქოვანის “სიმღერა დავით გურამიშვილზე” და ანა კალანდაძის “დავით გურამიშვილს” გაახმოვანეს მარიამ ონიაშვილმა, დავით ბენაშვილმა, დალი ცუცუნაშვილმა (VII კლ.), ჯულიეტა ხოკრიშვილმა (XII კლ.), ნატა ხოკრიშვილმა, ანი ფავლენიშვილმა და თინათინ ბერიანიძემ (IX კლ.).

ღონისძიების წამყვანის ოლიკო რაზმაძის საინტერესო ჩართვების შემდეგ, მოსწავლეები ქსნის ხეობასა და ლამისყანასთან დაკავშირებულ ისტორიულ თავგადასავლებს ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით პოეტების ენით აცოცხლებდნენ. ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოემით “ბედი ქართლისა” მათ მეფე ერეკლე მეორის გადახდილი ომები და კრწანისის მარცხი გაიხსენეს. ლამისყანაში დაბანაკებული იოანე ბატონიშვილის რვაას მეომრიანი რაზმით ალა მაჰმად ხანის მარბიელი ლაშქრის უკუქცევის თხრობით თავი მოიწონეს; არც მსაჯული სოლომონ ლიონიძე დავიწყე-

ბათ, რომელსაც ლამისყანაში სახლი ედგა.

ჯამბაკურ-ორბელიანთა ციხე-სასახლის ისტორიის გაცნობისას კი მოსწავლეებმა რომანტიკოსი პოეტის ვახტანგ ჯამბაკურ-ორბელიანის (რომლის ქალიშვილი მარიამი ამ სასახლის ბოლო დიასახლისი გახლდათ) პოეზია გაახმოვანეს. მისი ლექსები: “იმედი”, “ჯვარი ვახისა”, “პოეტს”, “დიდის კარის წინ” წაიკითხეს დალი ცუცუნაშვილმა, მარიამ ბენაშვილმა, გიგა ბენაშვილმა, ავთანდილ ბენაშვილმა (VI კლ.), დემეტრე რაზმაძემ, დავით ბენაშვილმა და თემურ გოგიაშვილმა (V კლ.).

ლამისყანური მეტყველებით სავსისი დაბნელებული სიტყვა “ინდე” პოეტმა ანა კალანდაძემ ქართული პოეზიის კუთვნილება გახადა. ლექსი “ინდე, ვარსკვლავი რომ აკიაფდა” წაიკითხეს ბექა მასიკაშვილმა და დავით თვაურმა.

XX საუკუნის 50-იანი წლების სოფლის კულტურული ცხოვრება, ევრეთწოდებული “ლხინი”, როგორც მაშინ ეძახდნენ ლამისყანაში, მოსწავლეებმა ცეკვა-სიმღერით განასახიერეს. გოგონების მიერ შესრულებულმა ცეკვამ “ქალთა მთიულური”, დავით თვაურისა და ნინო ბენაშვილის ჩამოვლილმა “ცანგალა და გოგონამ”, მალხაზ მასიკაშვილისა და დემეტრე რაზმაძის მიერ ინსცენირებულმა ჭიდაობამ მაყურებელთა მოწონება დაიმსახურა.

1976-1992 წლებში ლამისყანაში დიდი ზემოთ აღინიშნებოდა სახალხო დღესასწაული “გურამიშვილობა”.

საგაზეთო სტატიებითა და ფოტომასალით შემონახული ის დღეებიც პოეზიით გააცოცხლეს ღონისძიების მონაწილეებმა.

ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია “ლამისყანა ქართულ პოეზიაში” ლამისყანელმა მოსწავლეებმა ქარჩოხელი ვიტალი ქენქაძისა და ლამისყანელი ტარიელ ზოზრაშვილის ლექსებით დაასრულეს.

სოფიო ცუცუნაშვილი
-ფავლენიშვილი.

..სადაზი ჟიზნიოვანი, გავზრდილიოვანი..

აზერბაიჯანელებით დასახლებულ სოფელ ფერმაში 2005 წელს გაიხსნა საბავშვო ბაღი და იმავე სასწავლო წელს ფერმის საბავშვო სკოლას შეეტყო კიდევ. საქმე ის გახლავთ, რომ მანამდე ფერმელები და, რაღა თქმა უნდა, უფროსი ასაკის მოსწავლეები ენობრივი ბარიერის გამო ძალიან ძნელად ახერხებდნენ ქართველ მოსახლეობასთან ურთიერთობას. ამიტომაც იყო, რომ იქაური მოსახლეობა, დიდ-პატარა წლების განმავლობაში მოითხოვდა საბავშვო ბაღის გახსნას, იმისათვის, რომ აზერბაიჯანელ სკოლამდელ ბავშვებს შესაძლებლობა ჰქონოდათ ადრეულ ასაკშივე დაუფლებოდნენ ქართულს.

— კარდაკარ მოგვიხდა სიარული, გავგროვდებით ხელმოწერებს, ფერმაში არ დარჩენილა ოჯახი, რომელიც არ შემოუერთდა სოფლის მოთხოვნას, — იხსენებს ფერმის საბავშვო ბაღის გამგე ლორენა ჩიტაშვილი, — უფრო მეტსაც გეტყვით, შეძლებული ოჯახები დაგვხმარნენ. სწორედ მათი მოწადინებითა და გვერდში დგომით, ორგანიზებით მოხერხდა ბაღისათვის შესაფერისი ადგილსამყოფელის გამოყოფა. ამ საქმეში დიდი დახმარება გაგვიწია ალაზფირალიოღლის ოჯახმა, რომელმაც ბაღს დაუთმო ორსართულიანი შენობა, სადაც ამჟამადაც ვიმყოფებით და თქვენ წარმოიდგინეთ, დღემდე უანგაროდ გვეხმარება, ჩვენი დენის გადასახადსაც კი, ეს ოჯახი იხდის. ერთი სიტყვით, კიდევ ბევრი ოჯახი ზრუნავს ბაღზე, ჩვენთვის მოაქვთ საჭირო ინვენტარი.

მიმდინარე სასწავლო წელს ფერმის საბავშვო ბაღში 30 აღსაზრდელი ირიცხება და ამდენად, მომავალ სასწავლო წელს ფერმის საბავშვო სკოლას ათი-თორმეტი პირველკლასელი ეყოლება.

ბა. რაც მთავარია, ბაღის კურსდამთავრებული 6-7 წლის აზერბაიჯანელი ბავშვები მშობლებთან შედარებით თავისუფლად ფლობენ ქართულს და ფაქტიურად, ბავშვების დახმარებით ხერხდება ოჯახთან, მშობლებთან ურთიერთობა.

გამოსაშვები ჯგუფის ბავშვები რაულ თოფჩიევი, ალინა გუსენოვი, ფაზილზამინეოღლი და კიდევ სხვებიც თავისუფლად, ძალდაუტანებლად ითვისებ

ბენ ქართულს. უნდა ნახოთ, როგორი აქტიურობითა და ინტერესით ერთვებიან საბავშვო სპექტაკლებისა თუ სანახაობრივი წარმოდგენების გამართვაში. ბავშვებს ყველა პირობა აქვთ შექმნილი იმისათვის, რომ მიიღონ შესაფერისი აღზრდა, რადგან მათ სათანადო დონეზე უზრუნველყოფა სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესი, ამიტომაც ემადლიერებიან მშობლები აღმზრდელს, ნატალია ჩიტაშვილს და მის თანაშემწეს ნელი კორაევს. ბაღს მუსიკის მასწავლებელიც (ლია ხოცუაშვილი) ჰყავს, რომელიც კვირაში

ორჯერ ატარებს მუსიკის გაკვეთილებს, ეხმარება ბავშვებს, რომ საინტერესო და სახალისო პროგრამა მოამზადონ საზეიმო კონცერტისათვის.

ცალკე აღნიშვნის საგანი გახლავთ საბავშვო ბაღის მზარეულის თემა... საქმე ის გახლავთ, რომ თეხელი ლიანა ხატიაშვილი კარგახანია ხელმძღვანელობს ბაღის სამზარეულოს და როგორც ფერმელები ამბობენ მის მიერ მომზადებული გემრიელი კერძები ისე მოსწონთ ბავშვებს, რომ შინ მისულები ხანდახან საკუთარ დედეებს საგანგებოდ მომზადებულ საჭმელს უწუნიებენ და ბაღის კერძებს ამჯობინებენ.

უფასო ბაღი, კარგი კვება, ავეჯი, გასართობები, საჭირო ილუსტრირებული ჟურნალები და წიგნები არ აკლიათ აღსაზრდელებს. ეს ყველაფერი კი, იმაზე მიუთითებს, რომ ბავშვთა კონტინგენტი სამომავლოდ კიდევ გაიზრდება.

კასპის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების გაერთიანება.

ჯერ კიდევ გაზაფხულზე ქალაქის კულტურის ცენტრმა ჩაატარა ოთხი კონკურსი: ხალხური და საესტრადო სიმღერის, ქართული ცეკვის (ჯაგარ ნაჭყეხიას სახელობის) და “ფერეხის კონკურსი”. კულტურის ცენტრის გადაწყვეტილებით გაიმართა კიდევ ორი, შემავალბელი კონცერტი სახელწოდებით “შემოდგომის ზეიმი”.

პირველი კონცერტი ჩატარდა 23 ოქტომბერს, რომელშიც მონაწილეობდნენ ქართული ხალხური ცეკვებისა და სიმღერების შემსრულებლები, ხოლო მეორე კონცერტი გაიმართა 3 ნოემბერს, მონაწილეობდნენ: საესტრადო სიმღერის კონკურსში და “ფერეხის კონკურსში” გამარჯვებული მუსიკოს-შემსრულებლები.

კონცერტზე გამოვიდა კარატისტა ჯგუფი “წმინდა გიორგი”, (ხელმძღვანელი ფრიდონ დუდუჩავა), რომელმაც საინტერესო, სანახაობრივად ლამაზი და სახალისო შოუ წარუდგინა მაყურებელს. შემდეგ კი, სცენა დაეთმო თბილისიდან მოწვეულ სტუმრებს.

ჩვენმა მაყურებელმა თბილად მიიღო სამეჯლისო-სპორტული, თანამედროვე ცეკვების ჯგუფი — სტუდია “ვარსკვლავები”, რომელმაც შეასრულა ცეკვები: “ჩერლ ლიდერები”, “ჩა-ჩა”, “მიუზიკლი” და “აფრო სამბა”. სტუდიის ხელმძღვანელები თეა და თეონა წიკლაურები.

კონცერტში მონაწილეობდა აგრეთვე სტუდია “დანს უნივერსი” (ხე-

“შემოდგომის ზეიმი” — ნახევრად ცარიელ დარბაზში

ლმძღვანელი ლევან გელაშვილი), რომელმაც მაყურებელს წარუდგინა ლათინო-ამერიკული ცეკვები: პოპური, პასადოლი, რუმბა. აქაური მაყურებელი კარგად იცნობს ამ ათიოდე წლის წინ კასპში ჩამოყალიბებულ სამეჯლისო-სპორტული ცეკვების სტუდიას (ხელმძღვანელი ევროპის პრიზიორი, საერთაშორისო კატეგორიის არბიტრი, პედაგოგი ზურაბ შველიძე თავის მეუღლე - ნინოსთან ერთად), რომლის მიერ წარმოდგენილმა ცეკვებმა კვლავაც მოხიბლა მაყურებე-

ლი. კონცერტზე ნინო და ზურა შველიძეებმა შეასრულეს არგენტინული “ტანგო” და “პასადოლი”. მოწონება დაიმსახურა ლევან გელაშვილისა და ანა ჭანტურიას წყვილმა (საქართველოსა და ევროპის ჩემპიონები), მათ შეასრულეს ცეკვები: “რუმბა” და “პასადოლი”.

კონცერტის ბოლო აქორდი გახლდათ “ფერეხის კონკურსში” გამარჯვებული ბავშვების გამოსვლა. პატარა მომღერლებმა (ორგანიზატორი ლია მენაბდიშვილი) ამჯერადაც მოხიბლეს

მაყურებლები და დიდი ოვაციებით დაპლოდისმენტებით დატოვეს სცენა.

მინდა იცოდეთ, რომ შეიქმნა ბავშვთა ცენტრი, სადაც გაერთიანდნენ სკოლამდელი ბავშვები და სკოლის მოსწავლეები, ბავშვებს სიმღერას ასწავლის ყველასათვის კარგად ცნობილი, მრავალი კონკურსის გამარჯვებული, ნიჭიერი მომღერალი მედეა ბეჟიტაშვილი. დარწმუნებული ვართ, რომ საბავშვო ცენტრი უახლოეს ხანში ბევრ მსურველს მიიზიდავს. ამის შესახებ ფართო საზოგადოებამ ჯერ-ჯერობით არაფერი იცის იმ მარტივი მიზეზის გამო, რომ ვერ მოხერხდა ინფორმაციის მიწოდება, ანალოგიური ვითარება შეგვექმნა კონცერტის დღესაც, მიუხედავად იმისა, რომ გვქონდა მრავალფეროვანი და საინტერესო საკონცერტო პროგრამა, კონცერტი ნახევრად ცარიელ დარბაზში ჩატარდა, ამის ერთ-ერთი მიზეზი გახლავთ ისიც, რომ მოსახლეობა ვერ იღებს ინფორმაციას, ერთი სიტყვით, მოკლედ რომ ვთქვათ ქალაქში არ არის არც ერთი სარეკლამო ფირმაში, სადაც განთავსდება აფიშები.

ქალაქის კულტურის ცენტრი უახლოეს დღეებშიც კვლავ, გვემავს კონცერტის ჩატარებას, მაგრამ ამის შესახებ მოსახლეობა, განსაკუთრებით კი, კასპის გარეუბნების მაცხოვრებლები, როგორც ყოველთვის მოგვიანებით შეიტყობენ, ეს გაგრძელდება მანამ, სანამ ქალაქში არ გამოიყოფა სარეკლამო ადგილები.

ზაზა მენაბდიშვილი.

“ლესიაობა” – ქართველ-თა და უკრაინელთა მეგობრობის დღესასწაული! იგი წელს დიდი უკრაინელი პოეტი ქალის – ლესია უკრაინკას გარდაცვალების 100 წლისთავს დაემთხვა.

სამი დღით ადრე ჩამოვიდნენ უკრაინელი სტუმრები საიუბილეო “ლესიაობის” აღსანიშნავად პოეტის მშობლიური ქალაქიდან; ნოვოგრად-ვოლინსკის რვაკაციან დელეგაციას ხელმძღვანელობდა ქალაქის მერი ვლადიმერ ზაგრივინი. სტუმრები ეცნობოდნენ ქართული კულტურის ძეგლებს, ეკლესია-მონასტრებს; მათ 2 ნოემბერს მონაწილეობა მიიღეს ქ. ხაშურის დღესასწაულში “ხაშურობა”.

“ლესიაობა” კი 3 ნოემბერს დაიწყო სურამის მე-3 საჯარო სკოლაში, რომელიც თითქმის 50 წელია ამ უკრაინელი პოეტის სახელობისაა. აქ ყოველთვის იხსენებენ წლების წინათ სასკოლო შენობის ხანძარს, ერთადერთი წიგნი რომ გადაურჩა – ლესიას რჩეული ... იგი ახალ სკოლაში ლესიას მუზეუმის გამორჩეული ექსპონატია.

ზეიმი გახსნა სკოლის დირექტორმა თამარ ჯობაძემ.

კარლო კალაძის ლექსი წაიკითხა პატარა სოფიკო ცუცქირიძემ – სურამში ლესიას მომვლელი ქალის – დიდი ბებია სოფიო ცუცქირიძის შთამომავალმა.

“აქ 1913 წელი შენს მიტოვებულ სახლს აწერია ...

გამოსაღმების წელი კი არა, წელია შენი დაბადებისა!” (კ. კალაძე).

სკოლის დირექტორმა სტუმრებს გააცნო ორი სასკოლო ტრადიცია: პირველკლასელთა მოსწავლედ კურთხევა ლესიას სასკოლო მუზეუმში და ნორჩ მხატვართა შემოქმედებითი სახელოსნო “ფიროსმანის” ყოველწლიური კონკურსი “მეგობრობის თეთრი პალიტრა” (პედაგოგი ინგა ჩაჩანაძე). სწორედ

ამ პედაგოგს შეუქმნია ორი სიმბოლო-ემბლემა: ქართული და უკრაინული დროშების ფერებში გადაწყვეტილი კონვალია (ლესიას საყვარელი ყვავილი – შროშანი – თ. გ.) თაბაშირსა და ქაღალდის ასლებში მეგობრობის ტელეხიდისათვის სურამი-კიევი-ვოლინსკი და პირველკლასელთა სამკერდე ნიშანი – ორი ხელჩაკიდებული კაცუნა ... სასკოლო კონკურსის “უკრაინა ქართველი ბავშვების თვალში” 16 გამარჯვებულს ნოვოგრად-ვოლინსკის მერმა გადასცა დიპლომები, მათი ნამუშევრები კი უკრაინაში წასაღებად ჩაიბარა. ბატონმა ვ. ზაგრივინმა სკოლას საჩუქრად გადასცა მობილური მიკროფონების ნაკრები წიგნებით და ტკბილეულით. “ისტორიული დღეები” – აღნიშნა მერმა, – “თავი ზღაპარში მგონია, ჩვენ თქვენთან ერთად 60 მილიონი ვართ.” შეხვედრაზე უჩვენეს სასკოლო კინოსტუდია “ლესიას” დოკუმენტური ფილმები.

დღესასწაულმა გადაინაცვლა ზინდისის გორაკზე, ლესიას მუზეუმთან და ძეგლთან. მუზეუმის კიბეებზე პირველკლასელთა ჯგუფმა უკრაინული ლექსებით დაატკბო მაყურებელი. მათ სტუმრებს ქართული შემოდგომის ნობათი – ხილი, ჩურჩხელები, ყურძენი მიართვეს, ფიალებით და ყანწებით კი ღვინო ...

უკრაინელმა სტუმრებმა ტკბილეულით გაანებივრეს ნორჩები: –

ქართველთა და უკრაინელთა მეგობრობის დღესასწაული

შოკოლადის ფილებით ნოვოგრად-ვოლინსკში ლესიას ძეგლის (გაიხსნა ლესიას დაბადების 100 წლისთავზე 1971 წ.) ანაბეჭდით და შოკოლადის შავ-თეთრი დიდი მედალიონებით, ზედ ამოტვიფრული ვოლინსკის გერბით ...

უკრაინის დელეგაციამ მუზეუმის დათვალიერების შემდეგ ლესიას ძეგლი შეამკო ორი ნობათით: უკრაინული დროშის ფერების – ყვითელი და ცისფერი ვარდების დიდი სამგლოვიარო გვირგვინით და ყვითელ-ცისფერივე ქრიზანთემების დიდი საზეიმო კალათით. სხვათა შორის, მსურველები გაასეირნეს კინოსტუდიის ორცხენიანი ფაიტონით (მეტელე რომან კვერნაძე). შეხვედრაზე მღეროდა საქართველოში უკრაინული დიასპორის ანსამბლი “ჩერნობრივცი” ქ. რუსთავიდან (ხელმძღვანელი ტ. ჩორგოლაშვილი).

სურამის კულტურის სახლში (სცენაზე ლესიას პორტრეტი “რუმნიკის” ფონზე და მზესუმზირები) გაიმართა საიუბილეო კონცერტი. აქ სიტყვებით გამოვიდნენ: ვლადიმერ ზაგრივინი და სურამის მუნიციპალიტეტის გამგებელი ზ. ლომიძე, თ. ჯობაძე, სურამის ყოფილი მერი ტ. გოგოლაძე, რომელმაც დიდი პირადი ძალისხმევით 10 წლის წინ აღადგინა “ლესიაობა,” იგი ბოლო 15 წელია სისტემატურად მონაწილეობს ნოვოგრად-ვოლინსკში ლიტერატურულ ზეიმში “ლესიას წყაროები”. კულტურის სახლის სცენაზე გამოსვლისას ვ. ზაგრივინმა სიამაყით აღნიშნა, რომ ლესია უკრაინკა იუნესკოს გადაწყვეტილებით შეტანილია მსოფლიოს ყველაზე ცნობილ ქალთა ათეულში. “გენიოსი, რომელიც ჩვენთან დაიბადა და თქვენთან გარდაიცვალა; უღრმესი მადლობა თქვენ, სურამელებო, რომ ასე უფროხილდებით ლესიას ხსოვნას.”

საზეიმო კონცერტში მონაწილეობდნენ – სახელმწიფო დამსახურებული ანსამბლი “ხაშური” (ლოტბარი ავთანდილ ნემსაძე), სურამის კულტურის სახლის ქორეოგრაფიული სტუდია, მომღერალთა ანსამბლი “ციცინათელა,” რუსთავის “ჩერნობრივცი”. განსაკუთრებული მოწონება დაიმსახურა მევიოლინეთა ანსამბლმა, – ვირტუოზულად შეასრულა “სულიკო”, უკრაინული სახუმარო სიმღერა “ტი კაზალა ვ პომედილოკ” და რ. ლალიძის “თბილისო.” “ჩერნობრივცის” თანხლებით იმღერა ნოვოგრად-ვოლინსკის ლ. უკრაინკას სახ. კულტურის სახლის დირექტორმა ირინა ანტიჩუკმა. მაყურებელი დიდხანს უკრავდა ტაშს ქორეოგრაფიულ კომპოზიციას “კიდევაც დაიზრდებიან” და ცეკვა “ქართულს”.

საგულისხმოა, რომ ლესიას პირველი ძეგლი და პირველი მუზეუმი საქართველოში, სურამში გაიხსნა 1952 წელს (2012 წელს 60 წლისთავი აღნიშნა); ხოლო უკრაინაში, პოეტის მშობლიურ ქალაქში ლესიას პირველი მუზეუმი მხოლოდ მისი გარდაცვალების 50 წლისთავზე – 1963 წელს გაიხსნა და წელს ეს მუზეუმიც იუბილარია – 50 წლისთავის ლამაზი თარიღით ...

“აჩვენეთ “ლესიაობა” მსოფლიოს და ომი აღარ იქნება” – ასეთი იყო “მზიურის” მისამართით გამოთქმული შეფასების პერიფრაზი, ამ დღესასწაულის ყველაზე ლაკონური რეზიუმე!..

საიუბილეოდ უკრაინამ გამოუშვა ტურისტული მარკა ლესიას პორტრეტითა და დაბადება-გარდაცვალების თარიღით, აგრეთვე ჯიბის და ოთახის კალენდრები.

თამარ გაბოძე.

საორბი

მიმდინარე წლის 17 ოქტომბერს სტარტი აიღო მოსწავლეთა 2013-2014 სასწავლო წლის მოსწავლეთა სპარტაკიადამ, რომელიც სასწავლო წლის ბოლომდე გაგრძელდება. შეჯიბრებები ჩატარდება მძლეოსნობაში (მოკლე მანძილზე რბენა 100 მ. და გამორბენით სიგრძეზე ხტომა), ფრენბურთში და კალათბურთში (გოგონები და ვაჟები), ჭადრაკში, მაგიდის ჩოგბურთში, მინი ფეხბურთში, ქართულ ჭიდაობაში და 64 უჯრიან შაშვში.

პირველი ასპარეზობა გაიმართა რბენაში და გამორბენით სიგრძეზე ხტომაში. შეჯიბრში მონაწილეობდა 24 საჯარო სკოლა.

გაგაცნობთ გამარჯვებულ გუნდებს, რბენა 100 მეტრზე (საჯარო სკოლები):

ვაჟები:

პირველი ადგილი - ტარიელ ღვინიაშვილი (გიმნაზია), მეორე ადგილი - გიორგი დავლაშერიძე (ახალქალაქი), მესამე ადგილი – გოჩა შატაკიშვილი (ნიგოზა).

გოგონები:

პირველი ადგილი – ნატა ლაზუაშვილი (სასირეთი), მეორე ადგილი – მერი მახარობლიშვილი (ოკამი), მესამე ადგილი – მარიამ მოდრეკილაძე (კავთისხევი).

რბენა 60 მეტრზე (საბაზო სკოლები):

ვაჟები: პირველი ადგილი – ომარ თენგიზოლი (ფერმა), მეორე ადგილი – ნუკრი ბადაშვილი (მეტეხი-2), მესამე ადგილი – ნოზურ ახვერდოვი (მიქელწყარო).

გოგონები: პირველი ადგილი – ირინა ბაირამოვი (ფერმა), მეორე ადგილი – გვანცა მღებრიშვილი (მიქელწყარო), მესამე ადგილი – სოფო ბეგიაშვილი (მეტეხი-2).

გამორბენით სიგრძეზე ხტომა (საჯარო სკოლები):

ვაჟები: პირველი ადგილი – გიორგი ბაშარული (ოკამი), მეორე ადგილი – ზაზა ვარდოშვილი (გიმნაზია), მესამე ადგილი – ზაზა წენგუაშვილი (კავთისხევი).

გოგონები: პირველი ადგილი – გულიკო ზაალიშვილი (კასპი, №4), მეორე ადგილი – დალი ბოგველი (მეტეხი), მესამე ადგილი – გვანცა კაცელაშვილი (სასირეთი).

საბაზო სკოლები:

ვაჟები: პირველი ადგილი – თორნიკე ილურიძე (მეტეხი №2), მეორე ადგილი – ომარ თენგიზოლი (ფერმა), მესამე ადგილი – ნიკა მღებრიშვილი (მიქელწყარო).

გოგონები: პირველი ადგილი – მარიამ ზოზრაშვილი (მეტეხი №2), მეორე ადგილი – ნაზი ალიევი (ფერმა), მესამე ადგილი – გვანცა მღებრიშვილი (მიქელწყარო).

მოსწავლეთა სპარტაკიადა 2013-2014 წელი

გუნდური ჩათვლები კი, შემდეგნაირად განაწილდა: რბენა 100 მეტრზე (საჯარო სკოლები):

პირველი ადგილი – სასირეთი, სპორტის მასწავლებელი ნიკო მაზმიშვილი, დირექტორი ნანი ბარნაბიშვილი, მეორე ადგილი – ოკამი, სპორტის მასწავლებელი დავით ყველაშვილი, დირექტორი დავით ქოთოლაშვილი, მესამე ადგილი – კავთისხევი, სპორტის მასწავლებელი ალიკა ნონიკაშვილი, დირექტორი ნანა ქსოველი.

გამორბენით სიგრძეზე ხტომა: პირველი ადგილი – ოკამი, სპორტის მასწავლებელი დავით ყველაშვილი, დირექტორი დავით ქოთოლაშვილი, მეორე ადგილი – კასპი №4, სპორტის მასწავლებელი ვასილ დარახველიძე, დირექტორი ქეთევან ხითარიძე, მესამე ადგილი – მეტეხი №4, სპორტის მასწავლებელი ჯონდო როსებაშვილი, დირექტორი მანანა გეჯაძე.

საბაზო სკოლები, რბენა 60 მეტრზე: პირველი ადგილი – ფერმა, სპორტის მასწავლებელი და დირექტორი შახალ ისმაილოვი, მეორე ადგილი – მიქელწყარო, სპორტის მასწავლებელი ზურა ადამაშვილი, დირექტორი მაია ლაფერაშვილი, მეორე ადგილი – მეტეხი №2, სპორტის მასწავლებელი თამაზ ჯლან-

ტიაშვილი, დირექტორი გია ბუდალაშვილი, მესამე ადგილი – წინარეხი, სპორტის მასწავლებელი სერგო ლაცაბიძე, დირექტორი ვასილ ქეშელაშვილი. გამორბენით სიგრძეზე ხტომა: პირველი ადგილი – მეტეხი №2, სპორტის მასწავლებელი თამაზ ჯლანტიაშვილი, დირექტორი გია ბუდალაშვილი, მეორე ადგილი – ფერმა, სპორტის მასწავლებელი და დირექტორი შახალ ისმაილოვი, მესამე ადგილი – მიქელწყარო, სპორტის მასწავლებელი ზურა ადამაშვილი, დირექტორი მაია ლაფერაშვილი.

დასრულდა მოსწავლეთა სპარტაკიადის პროგრამით გათვალისწინებული პირველობა ფრენბურთში გოგონათა შორის, რომელიც მიმდინარეობდა 24–31 ოქტომბერს.

შეჯიბრში მონაწილეობდა თორმეტი საჯარო სკოლის ნაკრები გუნდი. ფინალში ერთმანეთს დაუპირისპირდნენ სასირეთისა და ზემო ხანდაკის გუნდები. შეხვედრა დაძაბულად მიმდინარეობდა გარდამავალი უპირატესობით, მაგრამ საბოლოოდ სასირეთის გუნდმა მოახერხა გამარჯვების მოპოვება, ზემოხანდაკელები კი, მეორე ადგილს დასჯერდნენ.

დასასრული მე-8 გვ.

ქარხნული წესით ხშირია მას-თან ხიხვისა და მწვანეს შერევა. (მწ-ვანეც უნიკალური კახური ჯიშია და მხოლოდ მისი მტვენებისგან დაყენებული მოყვითალო, მომწვანო ღვინო მსუბ-უქი სურნელით, ნაზი, ხალისიანი, ჰარმონიული გემოთი გამოირჩევა. ხიხვიც, აღ-მოსავლეთ საქართველოს, ერთ-ერთი მშ-ვენიერი და გემრიელი ჯიშია, დამოუკიდებ-ლად იძლევა ოქროსფერ, სურნელო-ვან მაგარ ღვინოს. ორივე მათგანს თავისი ადგილი მყარად აქვს დამკვიდრებული ქართულ ღვინოწარმოებაში. რქაწითე-ლის ნერგები საქართველოდან სხვა-დასხვა ეპოქებში მრავალგზის გაუტა-ნიათ და, მიუხედავად იმისა, რომ იგი ერთ-ერთი უძველესი აბორიგენული ჯიშია, მშობლიური კახეთის გარდა, შავი და ხმელთაშუა ზღვის აუზის რამდენიმე ქვეყანაში, შორეულ უზბეკეთსა და ყაზა-ხეთშიც კი გაახარეს.

საფერავიც ერთ-ერთი სიმ-ბოლოა ქართული მეღვინეობისა. მის-გან იშვიათი გემოსა და სურნელის, ძვირ-ფასი ღვინო მზადდება. მუქლურჯი მო-მელნისფრო შეფერილობის ნაზკანიანი, თითქოს ცვილით დაფარული საშუალო ან დიდი ზომის მტვენები საკვებად ისე წარმატებით არ გამოიყენება, როგორც რქაწითელი, თუმცა, ჩემი აზრით ძალიან გემრიელია. ღვინო კი, რომელსაც კახ-ეთში წითელს ეძახიან, სხვა კუთხეებში კი, შავს, ნამდვილად ღვითურია. ტრადი-ციულად, სწორედ იგი იხმარებოდა ერ-თერთი დიდი ქრისტიანული საიდუმ-

დასასრული. დასაწყისი იხ. "ახალი განთიადი" №20

სიყვარული ყველას იხში ქართულობას შევირს

ლოს —ზიარების აღსრულებისას. უკა-ნასკნელ ხანს მეცნიერებმა საფერავში უამრავი სამკურნალო თვისება აღმოა-ჩინეს, განსაკუთრებით გულ-სისხლ-ძარღვთა სისტემის მაკურნებელი. დამ-ველებს პერიოდების მიხედვით იგი გან-სხვავებულ სურნელებასა და თვისებებს ამჟღავნებს. ხშირად სხვა ჯიშის ყურძენს ნაწილობრივ საფერავს დაამატებენ ხოლმე, რომ ღვინო გაკეთილშობილდეს.

ქართლის ვენახებს დარეჯან დედოფალი თურმე გულმოდგინედ უფრთხილდებოდა. ქართლში გავრცელებულ მრავალ ორიგინალურ ჯიშთაგან ჩინური, თავკვერი და გორული მწვანე გამორჩეულ ღვინოებს იძლევა, მუქი ლურჯი ფერის თავკვერის მტვენები მისართმევდაც სასიამოვნოა და მისგან სურნელოვანი სუფრის ღვინოც იწურება. წარჩინებული მშხეფარე ღვინოები მზა-დდება ჩინურისა და გორული მწვანეს შერევით—ღია ჩალისფერი, მომწვანო ელფერით, ნაზი და ჰარმონიული გემო-თი. თუ კახურ, და ნაწილობრივ ქართლურ ღვინოს თანდაყოლილი პი-

კანტური სიმწკლარტე დაჰკრავს, იმერ-ულ, მეგრულ, რაჭულ, აფხაზურ და აჭარულ ღვინოებში ხილის სურნელთა ერთობლიობა და სიმსუბუქე სჭარბობს. მაგალითად, ცოლიკაურის, ციცქასა და კრახუნას იმერული ჯიშებისაგან ლამაზი ჩალისფერი, ექსტრაქტული, რბილი, გამ-აგრძელებელი მჟავიანობის მქონე ღვი-ნო მზადდება. იმერული წესით, ტკბი-ლის ღულილითა და ნაწილობრივ ჭაჭის დამატებით დაყენებული ღვინოები ნაკ-ლებალკოჰოლურია და მათ რაჭულ თეთრასთან ერთად, ხშირად საქეიფოს-აც უწოდებენ. ბუნებრივად მოტკბო ღვინო მზადდება ასევე ჩხავერის ჯიშის ყურძნისაგან, რომელიც იზაბელასთან ერთად, უხვად ხარობს აფხაზეთს, აჭარასა და გურიაში. ჩხავერისაგან დამზადებულ

ღია ჩალისფერ ღვინოს, დახვეწილი და სასიამოვნო გემო აქვს ხილის ნაზ არ-ომატთან ერთად. მათგან შუშხუნა ღვი-ნოებსაც აყენებენ. წითელი, განუმეორე-ბელი მარწყვის ტონების მატარებელი, ლალისფერი ღვინო მზადდება ოჯალე-შისაგან, რომელიც ცაგერსა და სამეგრე-ლოშია გაშენებული. ისიც ქართული მოტკბო ღვინოების რიგს ამშვენებს თავისი მდიდარი, ჰარმონიული გემოთი. ასევე ლალისფერია უსახელოურიც —გან-საკუთრებულად ნაზი, ტკბილი ღვინო, მაგრამ მოტკბო ღვინოების დედოფლად მაინც უძვირფასესი წითელი ღვინო—ხვანჭკარა ითვლება, რომელიც რაჭული ალექსანდროულისა და მუჯერე-თულის ჯიშებისაგან მზადდება. მას ხავერდოვნება და განვითარებული ჯი-შური არომატების ნაზავი ახასიათებს...

შეუძლებელია, ასეთ კულტუ-რულ —ესთეტიკურ მოვლენაზე საუბრი-სას, უკმარისობის გრძნობა არ დაგეუფ-ლოს; თანაც ამ მცირე ნარკვევის მიზა-ნიც ხომ, გარკვეულწილად, ამბიცურია: გაახსენოს მკითხველს, რომ ქართული ვაზი და ღვინო მარადისობის თემაა —უსასრულო და ღრმში განფენილი —ბუნებისა და ადამიანის გონიერი ნები-სყოფის ანარეკლი; თავად არის პათოსი და ამაღლებულ განცდათა სათავე. მეტ-იც —ვაზი და ღვინო რამდენიმე საყ-ოველთაოდ ცნობილ ფენომენთან ერ-თად, ზოგადეროვნული იდეის ნაწილია და “თუ საქართველოს სიკვდილი არ უწყრია”, იმედია, რომ ისიც მასთან ერ-თად იცოცხლებს.

მარინა ალექსიძე.

ლალი თათრუხილი

ქსილისი თრიალეთის ქედის ჩრდილო განშტოებაა, რომელიც სამხრეთიდან ზღუდავს მდინარე კავთურ-ის ზემო დინების ქვაბულს. ნასოფლარი შუბათი ქსილისის მთის ჩრდ-დასავლეთ ნაწილში, მდინარე კავთურის მარცხენა მხარეს მდებარეობს და დღევანდელ დასახლებული ადგილებიდან საკმაოდ დაშორებულია.

შუბათის ეტიმოლოგიის დასად-გენად სარწმუნო წყარო არ გავაჩნია. სახელის ფუძე, სავარაუდოდ დაკავშირე-ბულია “შუბთან”, ერთგვარ საბრძოლო იარაღთან, რომელსაც გრძელ ტარზე დაგებული ლითონის პირი აქვს— “შუბი არს ლახუარი, სამძვინე და ბუნ გრძე-ლი” (“სიტყვის კონა”, სულხან-საბა ორბელიანი). ჩვენთვის ხელმისაწვდომ ისტორიულ დოკუმენტებში გეოგრაფი-ული სახელი “შუბათი” არ იხსენიება. მე-16 საუკუნის დოკუმენტებში გვხვდე-ბა “შუბანი” (ქართული სამართლის ძეგლები, ტომი მე-3 გვ.308, 333), მაგრამ ტერიტორიულად ის დასავლეთ საქართველოში მდებარეობდა.

ნასოფლარისა და მის ირგვლივ არსებულ ადგილთა ტოპონიმები წარ-მოდგენას გვაძლევს მოსახლეობის, მათი საქმიანობის და აქ განვითარებული ში-ნამრეწველობის დარგების შესახებ.

შუბათში ორი უბანი იყო: დასავ-ლეთით მდებარე დასახლებას ზემო შუბათს ეძახდნენ, აღმოსავლეთით მდებ-არეს— ქვემო შუბათს. მათ შორის ერთ კოლომეტრამდე მანძილია. ზემო შუბათი მაღლობზე მდებარეობს. მას აღმოსავ-ლეთიდან ესაზღვრება მყუდრო, ტყიანი ადგილი, რომელსაც წიქრის უბეს ეძახ-იან, დასავლეთიდან უხმარას მთა, ჩრდი-ლო-აღმოსავლეთიდან ხიზანას მთა, ხოლო სამხრეთიდან ტყე, რომელსაც ტყემლი-ანა ჰქვია. ნასოფლარის დასავლეთით

გრძელკრიახის ქედია, მისი ჩრდილო კალთები დაბურულ ტყიანია, სამხრეთი კალთის ნიადაგი კი შლილია, კლდიანი. “კრიახი” სწორედ შლილს კლდოვან მწირ ადგილს ჰქვია. ქვემო შუბათის ჩრდილოეთით საქარას ქედია, სამხრეთ-აღმოსავლეთით კი დიდგორის და ყავრი-

შუბათი ნასოფლარის ისტორიისათვის

ანის მთები. შუბათის მიდამოებში ფოთ-ლოვანი ტყეა, აქა-იქ შერეულია ნაძვი და ფიჭვი.

შუბათზე გადიოდა გზა, რომელ-იც სამხრეთ საქართველოს შუა ქართლ-თან აკავშირებდა. ამ გზას ადრე თამა-რის გზას ეძახდნენ. ნასოფლარიდან გუ-დალეთისკენ მომავალი გზა ვარჯაანზე ჩამოვილის, წინარეხისაკენ მიმავალი კი ბოტისა და პარატისზე.

სოფელში ცხოვრობდნენ გუდამაყრიდან ჩამოსახლებული მთიულე-ბი. მათი წინაპრები აქ მე-19 საუკუნის დასაწყისში დასახლებულან და როგორც ჩანს, მათ უწოდებიათ თავიანთი სოფ-ლისთვის ეს სახელი. გუდამაყრელთა ჩამოსახლების მიზეზი უცნობია, შესა-ძლოა ისინი პირად შუღლს, ან გაჭირვე-ბას გამოექცნენ. მათი ჩამოსახლებისას ამ ადგილებში აღარავინ ცხოვრობდა, თუმცა ეტყობოდა ძველ ნასახლართა კვალი. რატომ დაიცალა ეს მხარე, სად წავიდნენ ძველი მოსახლენი მთხრო-ბელთათვის უცნობია. ქვემო შუბათი არის გვირაბის ნაშთი, რომელიც რამ-დენიმე ადგილზე ჩაქცეულია. როცა პირველი გუდამაყრელები მოსულან ამ ადგილებში, უნახავთ დიდი მრგვალი ქვა, რომელიც გვირაბის შესასვლელს ფარავ-და. გვირაბი სამად იტოტებოდა: ერთი

ჩრდილის ხევში გადიოდა, მეორე ძირხ-ევამი, ხოლო მესამე ნასოფლარის სამხრეთ-აღმოსავლეთით.

სოფელი შუბათი გორის მაზრაში შედიოდა. 1873 წლის კამერალური აღ-წერის მიხედვით სოფელში 16 ოჯახს, სულ 101 სულს უცხოვრია. ესენი იყვნენ

წიკლაურები, ბექაურები, აფციაურები, ორი ოჯახი გიგაური და ერთიც ჩოხელი. 1886 წლის აღწერის მიხედვით სოფელ-ში 19 კომლია, სულ 127 კაცი. ყველა მართლმადიდებელი და ამ მიწებზე მფლობელის უფლებით მცხოვრები.

ნასოფლარის ტერიტორიაზე შემორჩენილია ნასახლარები. ქვემო შუბათში ერთი სახლი შემორჩა, რომელ-იც მახარე წიკლაურს ეკუთვნოდა, ამ უბანს ვარდის უბანს ეძახდნენ.

შუბათში მდგარი კვირაცხოვლის ეკლესიას მოსახლეობა კვირაპატიოსანს უწოდებდა. ამჟამად მისი ნანგრევებია შემორჩენილი. ზემო შუბათის აღმოსავ-ლეთით მდებარეობს ვაკე, რომელსაც ნახაფანგარა ჰქვია. სახელწოდება, როგორც ჩანს მისი ბუნებრივი მდებარ-ეობის გამო შეურქმევიათ: ყველა მხრი-დან ღრმა ხევები აკრავს, მხოლოდ აღ-მოსავლეთიდან გამოდის ერთი გზა. ნახ-აფანგარში მდებარეობს ადგილის დე-დის ნიშის ნანგრევები. ადგილის დედის ანგელოზი ითვლებოდა სოფლისა და მისი მიდამოს მფარველად. ოჯახი შეუთქ-ვამდა ძროხას, საამისოდ დააყენებდნენ ზვარას. სბოს არქმევდნენ “ადგილას” ან “ანგელოზას”. ნებისმიერ კვირად-ა-ლზე ღამისთევით მიდიოდნენ ნიშთან, კლავდნენ საკლავს და შესთხოვდნენ

ადგილის დედას მათი ოჯახებისა და სოფლის მფარველობას და კეთილდღე-ობას. ნასოფლარში შემორჩენილია დიდი საკულტო მუხაც.

შუბათელები დიდ პატივს მიაგებდნენ დიდგორობას. ეს იყო დიდგორის ომში დაცემულ წინაპართა სულის მოსახსენებელი დღე. მარიამო-ბის მარხვა რომ გახსნილდებოდა, პირვე-ლივე შაბათს იმართებოდა დიდგორობა. შუბათელები ღამისთევით მიემართებოდ-ნენ დიდგორზე, მიჰყავდათ კურატი და პატივს მიაგებდნენ წინაპართა სულს.

შუბათში რამდენიმე წყაროა: ზემო შუბათში სანსალა წყარო, ქვემო შუბათ-ში კი დედუკას წყარო და სარქისაანთ წყალი. ნასოფლარის სამხრეთით ჩრდი-ლის ხევის გაგრძელებაზე, წისქვილის ხევი, სადაც ნაკადულები იყრის თავს. ხევში შემორჩენილია ნაწისქვილარი. წისქვილის ხევში სამი კერძო წისქვილი ყოფილა: ვანო ბექაურის - ჩონქარასი, მისი ძმის - მიხა ბექაურის და მახარე წიკლაურის. კოლმეურნეობის ჩამოყალ-ბების შემდეგ სოფელს გაუკეთებია ერთი წისქვილი. რომელსაც მეწისქვილე არ ჰყოლია, წისქვილი არ იკეტებოდა, ვინც მიიტანდა საფქვავს, ის თვითონ დაფქვავ-და. მინდს არც კერძო და არც საზოგა-დო წისქვილში არ იღებდნენ.

შუბათელები ძირითადად მის-დევედნენ მესაქონლეობას. აშენებდნენ უმთავრესად მსხვილფეხა პირუტყვს. ამ დარგის განვითარებისათვის შუბათში შესანიშნავი პირობები იყო. ზაფხულო-ბით სოფლიდან მოშორებით გაჰყავდათ საძოვარზე. ამ ადგილებს ახლაც შემორ-ჩენილი აქვთ პატრონთა სახელები: ხი-ზანას მთა, ხიზანას საზაფხულო ნაბი-ნავრები, ბეჟანიაანთ ნაბინავრები და ა.შ.

დასასრული იხილეთ “ახალი განთიადი”-ს მომდევნო ნომერში.

* დასასრული.

მორწმუნე მართლმადიდებელთა ნაწილმა დღესაც არ იცის ყველა იმ ორგანიზაციული, საკულტო და პრინციპული დოგმატური ხასიათის განსხვავებების შესახებ, რომელიც კათოლიციზმსა და მართლმადიდებლობას შორისაა, მაგრამ, ტრადიციულად, ქართველთათვის ორგანულია იმ ავტოკეფალიური ეკლესიის წიაღში ყოფნა, სადაც “ქართულითა ენითა ჟამი შეიწირვის და ლოცვაი ყოველი აღესრულების”. პარადოქსულია, რომ ეკლესიას, სადაც არ იგრძნობა დროის სვლა, სადაც ვერ აღწევს ცვლილებები და რწმენაც პირველყოფილია, სადაც ხანგრძლივი და მკაცრი მარხვებია, სადაც არქიტექტურაცა და ზოგადმხატვრული არაპოპულარული ესთეტიკა ღვთისმოსაობით უფრო შიგნიდანაა გამსჭვალული და არა გარეგნულად, იმოდენა მრეველი ჰყავს, ტაძრებში ვერ ეტევა. ძნელია, განსაზღვრო, რამდენია მათ შორის მართლმორწმუნე, მცირედმორწმუნე, ან საზოგადოებრივ გაერთიანებაში ყოფნის მსურველი, მაგრამ სურათი უდავოდ შთამბეჭდავია. თანაც, ქართულ ეკლესიას არასოდეს განუხორციელებია სხვა რჯულის მორწმუნეთა ღვანა. მიუხედავად იმისა, რომ არასოდეს ყოფილა ეკუმენისტური, მისთვის უცხოა ფანატიზმი და რადიკალიზმი.

მეტაფორული მოფიცვები

ჩვენს რწმენას გარკვეული ხალხურობაც კი ახასიათებს. უფლისა და წმინდანებისადმი მოწიწება ქართველებს ხელს არ უშლის, ერთგვარად გაუშინაურდნენ მათ. უფლის განჭვრეტის იღუმალ გზაზე სვლას, საკუთარ არსში ჩაღრმავების გავლით, ქართველები ხატების და წმინდანების შემწეობით ცდილობენ. წმინდანების მოხსენიებაში რაღაც ბუნებრივი სიყვარული და სიახლოვე ჩანს. ხალხურ ზღაპრებსა და თქმულებებში ქრისტე ღმერთი, ელია წინასწარმეტყველი, წმიდა გიორგი ზოგჯერ ჩვეულებრივი პერსონაჟები არიან. მაგ., აკაკი წერეთლის შესანიშნავ ზღაპარში “მამალი რას ყივის”, რომლის მთავარი გმირი პეტრე მოციქულია, ასეთი ფრაზა მოგხვდება თვალში: “ქრისტემ ჩაიცინა უღვაშებში, ვენაცვალე იმის სიცილს”.

ქართულ სოფლებში ხშირად გაიგონებთ ამგვარი განწყობილებებით გამსჭვალულ გამოთქმებს, მაგ: “ღვთისმშობელო, შენს კალთებს ვენაცვალე!”, “წმიდაო გიორგი, შენი სახელის ჭირიმი!” ფიროსმანი ამბობდა თურმე: წმიდა გიორგი მათრახით მადგას თავზე და მეუბნება, დახატე, ნიკალა, დახატელო... საერთოდ, წმიდა გიორგი ქართველთათვის გამორჩეული სიყვარულით აღბეჭდილი და განსაკუთრებული ძლევადასილების მატარებელი წმინდანია. გაუსადღის და ურიცხვ მტერთან ბრძოლისას მეომრებს სწამდათ, რომ წინ წმიდა გიორგი მიუძღოდათ. ისტორიაში ცნობილია რამდენიმე ასეთი ბრძოლა, მაგ., დიდგორისა.

ვახუშტი აღნიშნავს, რომ საქართველოში არ არსებობს ბორცვი და მაღალი გორა, სადაც წმიდა გიორგის სახელობის ტაძარი არ იყოს. ბოროტებასთან (გველემჰათან) მებრძოლი ჭაბუკის სახე მკვიდრობს ქართულ უძველეს რელიგიურ მოდელებში და მას წმიდა გიორგის უწოდებენ. მკვლევართა აზრით, მან ჩაანაცვლა წინარექრისტიანული პანთეონის მთავარი ღვთაება — მთვარე, უკუსვლით შეაღწია მითოსშიც და, ფაქტობრივად, შეცვალა მისი

*დასაწყისი.იხ“ახალი განთიადი”№20

პირველსაზე. ასეთივე ხალხურობა ახასიათებს რელიგიურ დღესასწაულებს სოფლებსა და მთიანეთში. ხევისბერის ინსტიტუტსა და მსახურების გარეგნულ მხარეს თუ ჩაუკეირდებით, მყისვე აღმოვაჩენთ გასაკვირ, მაგრამ სრულიად თვალსაჩინო კავშირს წარმართულ ჩვეულებებთან: ამისათვის მხოლოდ საკლავის დაკვლის წესები და რიტუალიც კმარა. გარდა ამისა, ვაჟა-ფშაველა მოგვითხრობს, რომ ფშავსა და მთის სხვა კუთხეებში “თითოეულ თემს ჰყავს საკუთარი ხატი გარდა საზოგადო ხატისა”(რაც დღემდე შემორჩენილი). ივანე ჯავახიშვილი ამ ფენომენს განაზოგადებს და კავშირს პოულობს ოდ-

ინდელ ტომობრივსა და საყოველთაო ღვთაებებთან.

ქართული მართლმადიდებლობის ამ მხარეს, ამ ბოლომდე აუხსნელ გარეგნულ, შეიძლება ითქვას, ხალხურ წესებს, რა თქმა უნდა, არა აქვს კავშირი ეკლესიის წიაღთან. მართლმადიდებლობას ყოველთვის გააჩნდა ძლიერი ინსტიტუტები როგორც სახელმწიფოსთან მიმართებაში, ასევე, დამოუკიდებლად. რელიგიის გავრცელების პირველ ეტაპზე ჩამოყალიბებული საეპისკოპოსოები შემდგომში კათოლიკოს-პატრიარქის ინსტიტუტმა გააერთიანა. ისტორიული განვითარების სხვადასხვა ეტაპზე ქრისტიანობა კრავდა და ერთიანი კულტურულ-ეროვნული იდეის ქვეშ აერთიანებდა საქართველოს მხარეებსა და კუთხეებს, გამსჭვალავდა უმნიშვნელოვანეს საგანმანათლებლო და სახელოვნებო პროცესებს. ცნობილია რამდენიმე საკვანძო ფუნქციის მატარებელი ინსტიტუტი: მაგ., მწიგნობართუხუცესისა, რომელიც იყო უპირველესი ვეზირი სახელმწიფოში და რომელსაც ჭყონდიდელი მთავარეპისკოპოსი ასრულებდა; ასევე, მოძღვართ-მოძღვრისა, რომელიც სწავლა-განათლებისა და მწერლობის საქმეს უძღვებოდა და დიდხარისხოვან ბერ-მონაზონთა ოთხეულში მას წამყვანი ადგილი ეჭირა.

არა მხოლოდ აღმატებული ხარისხის სამღვდლო პირნი, არამედ ჩვეულებრივი ბერ-მონაზონიც კი მეფეთა და ხელისუფალთა კრძალვას იმსახურებდნენ და ხელეწიფებოდათ მათი პირადი მორალური არჩევანიც კი შეეცვალათ. საყოველთაოდ ცნობილია, როგორ წაჰკვარა მეფეს წმიდა მამა გრიგოლმა სასახლეში “გარდარეული სიყვარულის” გამო მიყვანილი სიძვის დიაცი და საწყალობელ დღეში ჩავარდნილ ხელისუფალს სიკვდილი ანატრებინა: “ნეტარ მას კაცსა, ვინ ცოცხალი არღა არს”. ასევე, არ დართეს ნება ჭაბუკ მეფე ლაშა გიორგის ქრისტიანული მორალის საწინააღმდეგოდ მოქცეულიყო და საყვარელი (თავის ქვეშევრდომზე გათხოვილი) ქალი ცოლად შეერთო... ამგვარი უფლე-

ბანი კი წმინდა მამებს, როგორც ღვთის ნების მატარებელთ, თვით მეფეთაგან ჰქონდათ მინიჭებული. დოქტორ კონრად ლიუბეკს თავის ნაშრომში მოჰყავს თამარ მეფის მიმართვა სასულიერო პირებისადმი, რომლის ერთი ნაწილი დაახლოებით ასეთი შინაარსისაა: “თქვენი არს სიტყვა და ჩემი არს საქმე, თქვენი—მოძღვრება და ჩემი—აღსრულება, თქვენი—სწავლება და ჩემი—სასჯელი. გავერთიანდეთ წმინდა წესების დასაცავად...”

“სასყიდელი წათა შინა”

საქართველოში ბერ-მონაზვნები და მარტვილი მიწიყი გამორჩეული პატივითა და ღირსებით იყვნენ შემოსილნი, მაგრამ ისტორიული განსაცდელების ჟამს ჩვეულებრივი ერისკაცებიც მოულოდნელ და შეუდარებელ მოწამეობის უნარსა და გმირობას ავლენდნენ. ქრისტეს სჯულის ერთგულებისათვის ადამიანები უყოყმანოდ ემებოდნენ სატანჯველსა და სიკვდილს, იმ იმედით, რომ ასეთი აღსასრული არა მხოლოდ სასუფეველს დაუშვავდებდა, არამედ მათ თანამედროვესა თუ მომდევნო თაობებს ყოფას გაუადვილებდა. მათი სულიერი განვითარება და რიტუალური სიკვდილი იქნებოდა ის მსხვერპლი, რომელიც სხვათაც გადაარჩენდა და, რისთვისაც “დიდი არს სასყიდელი ცათა შინა.”—“რომ ჩემს შემდგომად მომძესა ჩემსა სიძნელე გზისა გაუადვილდეს”. ალბათ, ეს გახლავთ ქართული მოწამეობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მახასიათებელი. ასე უდრეკად წარდგა სასიკვდილოდ მონღოლთა წინაშე მეფე დემეტრე თავდადებული, მოყვასთა გადასარჩენად გაეშურა მეომარი და არისტოკრატი ცოტნე დადიანი, თითქოს უბრალოდ მოაკვლევინა თავი მტერს ბერმა თევდორემ, შალვა ახალციხელმა, მრავალმა მეფემ, უფლისწულმა თუ მღაბიომ. ძნელია, რომელიმე ქვეყნის ისტორიაში ანალოგი მოუძებნო ასი ათასი დიდმოწამის (ჩვეულებრივი მოქალაქეების) სიკვდილს, რომელთაც დაუნდობელმა ჯალალედინმა იმიტომ წარჰკვეთა თავები, რომ ყოველმა მათგანმა სათითაოდ უარი თქვა წმინდა ხატებისათვის ფეხი დაეხეხინა. განა არ იყო ამ ქმედებაში უდიდესი სასოება, რომ მათი განწირული სულისკვეთება ცუდად არ ჩაივლიდა?!

საყოველთაოდ ცნობილია მოსაზრება, რომ აღმოსავლელ ქრისტიანთა, მათ შორის ქართველთა თავგანწირვამ იხსნა ევროპა მრავალთა ურჯულოთაგან. ზემოთ ნახსენები დოქტორი ლიუბეკი 1918 წელს წერდა: “მართლაც დიდებული და უკვდავი ძეგლი აიგო საქართველომ საკუთარი რწმენისადმი ურყევი ერთგულებით. მისი ხალხი ქრისტესათვის თავდადებული და წამებული ერი გახდა, რომლის მსხვერპლშეწირვა და სიმტკიცე დღესაც სრულ გაოცებასა და აღფრთოვანებას იმსახურებს.”

მართლმადიდებელი ქრისტიანობა არა მხოლოდ სულიერების, არამედ ქართული კულტურის ერთ-ერთი უმთავრესი ავტორთაგანია. ძნელია უპასუხო კითხვას, გაავრცელეს თუ არა იგი ამ თანავტორობას XXI საუკუნეში. ერთი კია, როგორც სხვანაც, ეს საუკუნეც კატასტროფებისა და განსაცდელების საუკუნეა. “ღუზა ზომალდს ქარიშხლის დროს სჭირდება. რწმენა კი — ადამიანს უბედურებების დროს. სადაც არ არის სარწმუნოება, იქ არ არის კეთილი საქმეები”. (ნეტარი ავაუსტინე).

მარინა ყიფშიძე

„სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა.. ზამო სანდაქში

* დასასრული.

თავისუფალი დროის გამოყენებისა და გარჯიშის საშუალება მიეცათ. სოფელ ჭყობიანში დაწყებულია სასმელი წყლის სათავე-ნაგებობის მოწყობა, რის შემდეგაც დაიდგება საუბნო ონკანები.

საქართველოს მთავრობის განკარგულებით, 2013 წელს კასპის მუნიციპალიტეტს სოფლის პრობლემების მოგვარებისათვის 950 847 ლარი გამოეყო, რომელიც 17 საკრებულოს 72 სოფელზე გადანაწილდა. „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა“ ადგილებზე განხორციელებული პროექტებით გვეხმარება მოსახლეობის პრობლემების მოგვარებაში - აღნიშნა კასპის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოვალეობის შემსრულებელმა გოჩა გოჩიტიშვილმა.

დალი კორკმაშვილი, კასპის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მთავარი სპეციალისტი საზოგადოებასთან ურთიერთობის საკითხებში.

ჩველიჩველია

მადლიერების ნიშნად

კასპი უძველესი სახელია და საქართველოს ისტორიაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა თავისი “კაი-სპით” თუ “კარის-სპით” ...

გვინდა თქვენი გაზეთის ფურცლებიდან ჩვენი ღრმა პატივისცემა დაუფასტუროთ და მადლობა გუთხრათ საქართველოს პატრიოტსა და ღირსეულ მამულიშვილს, საპატიო კასპელ კაცს — ბატონ უშანგი მოსიაშვილს იმ ღვაწლისათვის, რომელსაც ის ეწევა თავისი საქმიანობის სხვადასხვა სფეროში.

ბატონ უშანგი მოსიაშვილის სპონსორობით გამოიცა მხატვარ-პუბლიცისტის ნიკო ხერკელაძის სქელტანიანი ბრწყინვალე წიგნი “ცრემლში ნაღესი ხმალი”, რომელიც გიორგი სააკაძეს მიეძღვნა.

საქართველოს ყველა კუთხეში ჰყავს ბატონ უშანგის მეგობრები — კულტურისა და ხელოვნების წარმომადგენლები, მეცნიერები, ბიზნესმენები, დღენიდავ აკეთებს ქართულ საქმეს და შეუძლია თქვას: “დავბადებულვარ, რომ ვიყო მონა და საქართველოს მედგას უღელი!”...

ის ამ უღელში შებმული უღალატო, გამძლე და გამტანი კაცია!

გადღებრძელოთ, ბატონო უშანგი, ყველა კეთილ საქმეში მოგემართოთ ხელი.

მერაბ ბალაშვილი, გაზეთ “ახალგორის” რედაქტორი, წეროვანის ღვთისმშობლის დასახლება.

მარიამ რა ელოქსანერი ჟამბაყორ-ორბი-
ლოიანების სასახლო-მუზეუმი მდებარეობს სოფელი რამ-
ისქანაში. მდინარე ქანის მთოვრება ნაპირზე. ანციური
ხანის ნაშთსაქონაში.

სასახლო წარმოადგენს ყოფილი ქალაქის ნაგებობას.
რომლის შემადგენლობაშიც შედის: ტიხ-გალაქანი,
სასახლო, მარიამი რა სხვა სამოქმედო ნაგებობანი.

სპორტი

მოსწავლეთა სპარტაკიადა 2013-2014 წელი

დასასრული
საპრიზო ადგილები
გადაწავლიდა შემდეგნაირად:
პირველი ადგილი — სასირე-
თის საჯარო სკოლა, სპორტის
მასწავლებელი ნიკო მაზმიშ-
ვილი, დირექტორი ნანი ბარ-
აბიშვილი, მეორე ადგილი —
ზემო ხანდაკის საჯარო სკოლა,
სპორტის მასწავლებელი მერი
ბერიანიძე, დირექტორი დავით
გორგაძე, მესამე ადგილი — კას-
პის მესამე საჯარო სკოლა,
სპორტის მასწავლებელი არს-
ენ სამხარაძე, დირექტორი მა-
რინე ქონიაშვილი.
სპარტაკიადა გრ-
ძელდება, 7 —14 ნოემბერს
ჩატარდება ფრენბურთი ვაჟთა
შორის.
გოდერძი მარიამიშვილი.

მედიცინა

მოულოდნელი თუ აუხსნელი?

აღმავანი ბიტიტის გავრცელებაში მრავალ-
ლოი უცხოური, მოულოდნელი თუ აუხსნელი მოვლო-
ნის მომწივ ბრძოლა. ყმეცერს შემთხვევაში არ ვიცით, ვის
გაუფიქროთ ნახაზი, ალოზთ იმის შიშით, რომ შვი-
ძლოვს აწიანწილად გავვიტონ.

თუ ყოფილობაში მომწივ აუხსნელი, უცხო-
ური, შეუცნობელი მოვლონისა შეგიძლიათ მოგვა-
წილოთ ამ მოვლონის ამხსნელი მხარეა. მინი გაც-
ნობისა რა შენწავლის შემოღ თუ იგი დაინტერესო
იქნება გავითის მყითხვოლისათვის. გავმოკერდობს
გავითში რუბრიკით “შეუცნობელი”. საჭიროების
შემთხვევაში შეგიძლიათ თქვენ მიერ შემოთავაზებუ-
ლი წერილი გავაყვით ყურწავო “ფინანს” რა შე-
წავამინალო აქტორი გავტონის ექსპერტთა შეფასებებსა
თუ ყომინწივებს.

თამთა მოსიაშვილს და გიორგი მერემაშ-
ვილს ვულორავ ოქროს დაბადების დღეს. საყ-
ვარელო თამთა და გიორგი, სიკეთე, წარმატება,
შეფინიერება და იღბალი არ მოკლევოდეს თქვენს
წხოვრებას.

მრავალი დაბადების დღე მომელოროს, უფალი
იყოს თქვენი შემწე და მფარველი. ნანი გემო.

ჩვენს ერთგულ,
მოსიყვარულე, ალო და
გულითად მეგობარს გოგ-
იჭა მოსიაშვილს ვულო-
რავთ ნახევარსაყუნოვან
იუბილეს.

ქვირფასო გოგიჭა,
გილორავთ დაბადების
დღეს, გისურვებთ წარ-
ჩინებულ, იღბლიან, შეფ-
ნიერ წხოვრებას შენს
მშობლებთან, ოჯახთან,
მონაგართან ერთად.

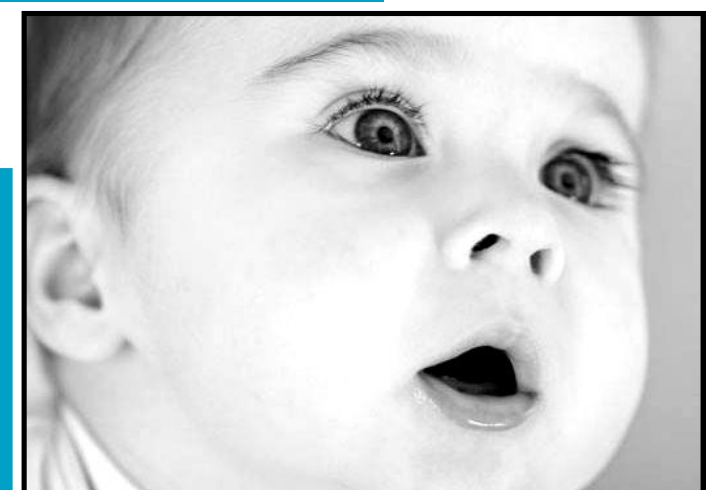
ჩვენს დიდ სამე-
გობროსარ ვუსურვებთ
ყოველთვის გავგულებოდე
მოსიყვარულე და გვერდში
მდგომი. მაფლობა შენს

მშობლებს შენი გავრდ-
ისათვის, ჩვენ შენ მარ-
თლა გამორჩეულად გვიყ-
ვარხარ. ამიტომ გვინდა
დარჩე ისეთი, როგორი
ხარ. მეგობრები.

“ყბურა”
გილოცავთ
გიორგობას!

გილოცავთ!

ჩემს ქვირფას მას-
წავლებელს, მარინა მე-
წაბდიშვილს ვულორავ და-
ბადების დღეს!

მარინა მასწავლე-
ბელო, მინდა იყოთ ჟან-
მრთელი, შეფინიერი,
საკადრისად წარჩინებუ-
ლი და შესაფერისად
დაფასებული. კარგი მას-
წავლებელი გარელებით
მეჭია, ვიდრე კარგი ინ-
ჟინერი, დირექტორი,
გნებავთ ექიმი... თქვენი
ნასწავლი ადამიანობის
გაკვეთილები წხოვრების
თანამდევ ყოფილა, დიდი
მაფლობა ღირსეული ათვ-
ლის წერტილისთვის წ-
ოვრებაში, დიდი მაფლობა
უანგარო ზოუნვისა და
თანადგომისათვის, დიდი
მაფლობა რომ მეგულებით
მეგობრად და მარადიულ
მასწავლებლად.

დაბადების დღეს
გილორავთ!

გიორგი მერემაშვილი.

რედაქციაში შემოსული წერ-
ილები არ რეცენზირდება და
ავტორებს არ უბრუნდებათ

გავითი იგავება
გამომცემლობა
„ქოლორში“

რედაქცია სალმანალოვს თაუნიშალი პარისი პრინციპით.
საბიოთი ავტორის აზრი, მასალა არ ემთხვეოდეს რედაქციის
აზრს. მოგანილი წაგავის სიზუსტეა პასუხისმგებელი ავტორი.
სარედაქციო მასალებისა და განხილვების შინაარსზე რედაქცია
პასუხს არ აგებს.
რედაქციის ნებართვის გარეშე მასალების გამოქვეყნება იარაღება.

რედაქცია
ნანა მარემაშვილი

რედაქციის მისამართი:
2600 ქ ქანაი
საბაქიძის ქ. № 68
ტელეფონი 22-25-76